

at deres Valgdeltagelse i Aar i Steden for at være vokset siden sidste Valg har været noget mindre end i 1909.

Medens der den Gang af samtlige kvindelige Vælgere stemte 69,4 pCt., stemte i Aar kun 68,7 pCt. Ganske vist er Tilbagegangen ikke meget stor, og man kan jo haabe paa, at den allerede næste Gang kan indhentes igen. Men paa den anden Side maa det alligevel meget beklages, at Kvinderne har vist denne svigtende Interesse, medens Mændenes Valgdeltagelse viser en lille Fremgang, nemlig fra 80,5 til 80,8.

Om Aarsagerne til dette uheldige Forhold er det meget vanskeligt at danne sig en begrundet Mening. Det er muligt, at den stærkt politiske Karakter, som Borgerrepræsentantvalgene efterhaanden har antaget, virker frastødende paa de Kvinder, der hidtil har staaet og endnu — fordi de er nægtet politisk Stemmeret — staar udenfor Partierne og ikke ønsker at tage Del i disses Stridigheder.

Statistikken viser, at Kvindernes Deltagelse har været forholdsvis størst i Arbejderkvartererne, og mindst i de mest velstillede Kvarterer. Det er med andre Ord de højere Klassers Kvinder, der har vist mindst Interesse for deres Bys Anliggender og mindst Forstaaelse af det Ansvar, som Stemmeretten paalægger enhver Stemmeberettiget.

Det er maaske ganske forstaaeligt, at de som mest føler Trykket af Kampen for Tilværelsen først lærer at vurdere det Vaaben, de har faaet i Hænde, men det er paa den anden Side i høj Grad beklageligt, at de Kvinder, som lever paa Livets Lysside og har bedst Tid og Lejlighed til at følge med i Tidens Rørelser og burde sidde inde med de bedste Forudsætninger til at forstaa disse, skyder deres Ansvar fra sig og forsømmer deres Borgerpligt. For Kvindernes egen som for Samfundets Skyld maa vi haabe, at dette Forhold allerede til Valget i Marts 1913 maa have forandret sig.

## Hvad har Kvinder naaet i de sidste 40 Aar, og hvad har de endnu tilbage at naa?

Fra Københavns-Kredsens Møde den 28. Septbr. 1911.

(Fortsat).

Kommunelærer Lilli Sandholt, Formand for Københavns Kommunelærerinde Forening:

Kommer De ved 1-Tiden om Eftermiddagen til en af vore store Kommuneskoler, vil De se et stærkt Liv udfolde sig. Klasse efter Klasse myldrer ud, og ny Børn strømmer ind for paa ny at fylde Skolen, og mellem alle disse Børn kommer og gaar Lærere og Lærerinder. Det vil ikke undre Dem at se Lærerinder her, snarere vilde det forekomme Dem besynderligt, ja unaturligt, om alle disse Børn, Dreng og Piger, smaa og store, kun blev undervist og opdraget af Mænd. Og dog var dette Tilfældet endnu for et halvt Aarhundrede siden.

Indtil Aar 1860 var der kun ansat Lærerinder i Haandarbejde ved Københavns Kommuneskoler; andre Fag turde man ikke betro til Kvinder. Men i 1857 udtalte den daværende Skoledirektør *Borgen* sig

til Fordel for Ansættelsen af Lærerinder, og efter Oprettelsen af Eksamen for Skolelærerinder i 1859 begyndte man at ansætte Lærerinder ved Pigeklasserne i forskellige Fag.

Det første Kursus for Uddannelse til Lærerindeeksamen var »Femmers Kursus«, stiftet af Femmer, Bohr og Frk. E. Bajer, kort efter oprettedes ogsaa »N. Zahles Kursus«. Blandt de første Damer, som tog Lærerindeeksamen, var Fru *Emma Hørup*, Fru *Hedvig Rosing*, som senere har virket i Norge, og en jydsk Bondepige, Frk. *Rasmussen*.

Skoledirektionen maa aabenbart have været tilfreds med den ny Kraft, der tilførtes Skolen, thi Lærerindernes Antal voksede efter en overordentlig Maalestok: i 1857 besørgedes 8 pCt. af Skolens samtlige Timer af Lærerinder, i 1867 23 pCt. og i 1877 50 pCt.; den 1. Januar 1911 talte Skolens samlede Lærerpersonele 1568, og